

Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2023-2025 - zestawienie uwag i odpowiedzi do projektu dokumentu

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
1.	Urząd Miejski w Koszalinie Wydział Rozwoju i Współpracy Terytorialnej	Str. 11 Włączenie Społeczne w Programach Regionalnych – rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej „Plany będą podstawą wdrażania (w tym finansowania z poziomu regionu) działań w ramach polityki spójności oraz elementów krajowej i regionalnej polityki rozwoju w obszarze usług.”	Proponowany zapis, w brzmieniu: „Plany będą podstawą wdrażania (w tym finansowania z poziomu regionu) działań w ramach polityki spójności oraz elementów krajowej i regionalnej polityki rozwoju w obszarze usług społecznych.”	Uwaga techniczna: doprecyzowanie, że w zapisie chodzi o usługi społeczne wyeliminuje ew. błędne interpretacje np. w zakresie usług materialnych. Zasadne byłoby dodanie w dokumencie źródeł finansowania działań inwestycyjnych dla instytucji, które mają zostać uruchomione/powołane do realizacji celów niniejszego dokumentu.	Uwagę uwzględniono, proponowany zapis: „Plany będą podstawą wdrażania (...) w obszarze usług społecznych” został dodany do treści RPDI. Uwagę dot. źródeł finansowania odrzucono, zgłoszona uwaga jest zbyt ogólna. Zgłaszający nie sprecyzował, jakie działania inwestycyjne i które instytucje mające dzięki nim powstać, ma na myśli.
2.	Urząd Miejski w Koszalinie Wydział Rozwoju i Współpracy Terytorialnej	Str. 17 „Uruchomienie usług wzmacniających kondycję życiową, w tym szczególnie odporność psychiczną, kierowanych do osób z pokolenia przegubowego (sandwich generation), w postaci opieki wytchnieniowej, urlopów małżeńskich lub innych form wsparcia”	„Uruchomienie usług wzmacniających kondycję życiową, w tym szczególnie odporność psychiczną, kierowanych do osób z pokolenia przegubowego (sandwich generator), w postaci opieki wytchnieniowej, urlopów rodzicielskich lub innych form wsparcia, w tym także świadczonych w miejscu pracy. ”	Uwaga techniczna: prawdopodobnie chodziło o urlopy rodzicielskie, nie „małżeńskie”. W przypadku, gdy sformułowanie „urlopy małżeńskie” jest prawidłowe, proponowane jest podanie definicji (źródła). Dodanie zapisu „w tym także świadczonych w miejscu pracy” znajduje zgodność z zapisami SZOP.FEPZ.004 dla Priorytetu VI Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego w obszarze działań 6.7 Aktywne starzenie się w dobrym zdrowiu.	Uwagę uwzględniono, proponowane zapisy zostały dodane do treści RPDI. „(...) w postaci urlopów rodzicielskich (...)” „(...) w tym także świadczonych w miejscu pracy”

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
3.	Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie	Str. 36 Obszar III	1. Proponowany obszar usług/Zapewnienia dostępności do usług zdrowotnych, społecznych oraz powiązanych/stworzenie systemu szybkiej komunikacji pomiędzy instytucjami ochrony zdrowia i pomocy społecznej	Szybki przepływ informacji pozwoli na sprawne załatwienie sprawy w sytuacjach kryzysowych oraz zmniejszy zaangażowanie rodzin w pozyskaniu informacji na temat oferty usług dostosowanej do potrzeb osoby starszej/niepełnosprawnej. Rodziny/osoby starsze są często zagubione, nie można pozyskać rzetelnej informacji dotyczącej analizy potrzeb.	Uwagę odrzucono. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Usług Społecznych i projektu RPDI celem rozwoju usług i wdrażania procesu DI jest właśnie zapewnienie mieszkańcom danej społeczności łatwego i szybkiego dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, świadczonych w ich miejscu zamieszkania, lub najbliższym otoczeniu, czego niezbędnym warunkiem jest dobra współpraca i efektywna komunikacja pomiędzy podmiotami sektorów ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Nie ma zatem potrzeby wyodrębnienia osobnego obszaru usług skoncentrowanych na tym celu.
4.	Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie	Str. 36 Obszar III	Proponowane obszary usług/zwiększenie nakładów na pozyskanie środków na dostosowanie mieszkań dla potrzeb osób niepełnosprawnych.	Wiele osób niepełnosprawnych mieszka w mieszkaniach nieprzystosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brak jest wind, a mieszkania mają wiele barier. Pomimo że w PFRON można pozyskać fundusze na dostosowanie mieszkania to w dalszym ciągu jest ich za mało z uwagi na wzrost osób starszych i niepełnosprawnych. Dlatego osoby z niepełnosprawnością ruchową często są więźniami własnych mieszkań, z których nie wychodzą przez wiele lat.	Uwagę odrzucono – przedmiot uwagi winien być uregulowany na poziomie krajowym. Zdajemy sobie sprawę, że wiele mieszkań OzN nie spełnia wymogów projektowania uniwersalnego, jednakże za zwiększenie nakładów na wsparcie w likwidacji barier w istniejącym mieszkaniu nie odpowiada samorząd województwa. Kwestia ta winna być uregulowana i finansowana z budżetu państwa.
5.	Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie	Str. 36 Obszar III	Rozwijania kompetencji i kwalifikacji kadr społecznych pracujących z osobami z niepełnosprawnością, chorymi oraz osobami o innych szczególnych potrzebach/wyrównanie wynagrodzeń za pracę pracowników pomocy społecznej na poziomie pracowników ochrony zdrowia.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników jest związane z oczekiwaniem pracownika w zakresie wyższych zarobków. Resort ochrony zdrowia i pomocy społecznej mają grupy zawodowe wspólne np. opiekunowie, pielęgniarki. Wyższe zarobki w ochronie zdrowia powoduje migrację pracowników z pomocy społecznej do placówek ochrony zdrowia.	Uwagę odrzucono – wskazana w jej treści kwestia regulowania wysokości wynagrodzeń pracowników pomocy społecznej i relacji ich uposażenia do zarobków pracowników sektora ochrony zdrowia znajduje się poza kompetencjami samorządu województwa, tj. dotyczy uregulowań na poziomie krajowym.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
6.	Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie	Str. 36 Obszar III	Nowa propozycja/stworzenie systemu wsparcia dla osób z otępieniem/	System wsparcia dla osób z otępieniem powinien dzielić się na kilka etapów: <ul style="list-style-type: none"> • Ścieżka szybkiej diagnostyki, • Tworzenie punktów informacyjnych w celu edukacji rodzin, • Świadczenia opiekuńcze w miejscu zamieszkania, • Specjalistyczne poradnictwo dla pacjenta i rodzin, • Wsparcie psychologiczne dla rodzin, • Kształcenie kardy z rozszerzeniem specjalistycznym ukierunkowanym na wsparcie rodzin i pacjentów z otępieniem, • Tworzenie dziennych ośrodków wsparcia dla osób z otępieniem, • Tworzenie ośrodków rehabilitacyjnych w zakresie turnusów rehabilitacyjnych dla osób we wczesnym okresie choroby. Wzrost osób starszych wiąże się ze wzrostem osób z otępieniem, co jest zauważalne w domach pomocy społecznej.	Uwagę uwzględniono. Jest ona słuszna i zostanie rozważona przy najbliższej aktualizacji zapisów RPDI. W chwili obecnej usługi dla osób z otępieniem realizowane będą w ramach Obszaru II.
7.	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej/ Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Str. 14 - 15 Dokumenty Strategiczne, na których opierano się w procesie opracowywania planu	Proponujemy uzupełnienie okresu na jaki poszczególne dokumenty strategiczne są opracowywane.	W wykazie częściowo perspektywa czasowa została uwzględniona jednak dla uspoźnienia zapisów proponujemy wszystkie dokumenty strategiczne uzupełnić o horyzont czasowy. Wskaże to również dokumenty, które jeśli ich zapisy przestaną obowiązywać przed rokiem 2025 powinny zostać również w procesie opracowywania na nowy okres przeanalizowane pod względem deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych.	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią skorygowano zapisy RPDI. Wykaz tzw. dokumentów strategicznych został uzupełniony o okres ich obowiązywania.
8.	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej/ Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Str. 17 Rekomendacje dotyczące kierunków wdrażania i prowadzenia procesu deinstytucjonalizacji w gminach województwa zachodniopomorskiego	Odniesienie się (usunięcie lub uszczegółowienie uzasadnienia i podejmowanych działań) do poniższej rekomendacji w obszarze Rodziny i pieczy zastępczej: inwestowanie w atrakcyjne szkolnictwo na Pomorzu Zachodnim, na każdym etapie edukacji, jako czynnik zachęcający do kontynuowania nauki w województwie zachodniopomorskim, a w efekcie zapobiegający odpływowi młodych ludzi poza region.	W opisie obszaru interwencji odniesiono się do salda migracji, wskazując na powiązanie tych wartości z brakiem sprzyjających okoliczności do pozostawiania na pobyt stały osób młodych. Przedstawione dane nie są w naszej opinii wystarczające do określenia takiej rekomendacji. Szczególnie, że działania i harmonogram dla tego obszaru również nie uwzględnia takich działań.	Uwagę uwzględniono. Do zapisów wskazanej rekomendacji zostały dodane inne czynniki, których wystąpienie może w przyszłości zapobiec odpływowi młodych ludzi poza region (np. rozwój mieszkalnictwa dedykowanego młodym osobom).

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
9.	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej/ Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Str. 27, 33, 38, 43, 47 Rezultaty planowane do osiągnięcia przez samorząd województwa w okresie realizacji do końca 2025 r.	Proponujemy uzupełnienie wartości podstawowych wskaźników, zwłaszcza dla tych, które zostały oszacowane na poziomie FEPZ na lata 2021-2027.	Wprowadzenie wartości wskaźników do Planu ma wiele istotnych zalet i może pomóc w lepszym monitorowaniu i ocenie postępów oraz skuteczności działań podejmowanych w ramach tego procesu. Szczególnie, że jego zakres czasowy obejmuje koniec roku 2025 a więc śródkresową ocenę perspektywy 2021-2027.	Uwagę odrzucono. Odnosnie pierwszej jej części odpowiadamy, iż wskazana w treści RPDI perspektywa czasowa jest zbyt krótka, by prognozować wskaźniki rezultatów. Zostaną one uwzględnione podczas aktualizacji RPDI. Odnosnie drugiej części zwracamy uwagę na fakt, że według zapisów SRUS rok 2025 oznacza początek drugiego trzyletniego okresu programowania, właściwym momentem na ocenę jest zatem koniec roku 2024, kończący pierwszą „trzyłatkę.”
10.	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej/ Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Uwaga ogólna	Uzupełnienie roli w procesie rozwoju usług społecznych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej.	Zgodnie z Rekomendacjami krajowymi (Wrzos) Plan ma służyć ustalaniu harmonogramów naborów wniosków oraz formułowania warunków i kryteriów naborów w ramach Programów Regionalnych, dając możliwość ROPS do wsparcia na poziomie lokalnym współpracy przy realizacji działań adresowanych do samorządów lokalnych, podmiotów sektora społecznego czy Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej. W treści dokumentu nie pojawiają się Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, które są kluczowymi partnerami w procesie budowania potencjału ekonomii społecznej do świadczenia usług społecznych.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały w odpowiednich miejscach uzupełnione o treści dot. OWES
11.	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej/ Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Str. 10 Uwarunkowania RPDI wynikające z dokumentów europejskich	Propozycja zmiany zapisu - rozwiązania dotyczące zapewnienia, aby opracowanie tych ram, ich wdrożenie, monitorowanie i przegląd były prowadzone w ścisłej współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym partnerami społecznymi i odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego”.	Proponowana zmiana dotyczy w głównej mierze czytelniejszego brzmienia zapisu.	Uwagę uwzględniono. Proponowana zmiana zapisu: „rozwiązania (,,) w tym partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego” została wprowadzona do treści RPDI

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
12.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Uwaga ogólna	RPDI dotyczy rozwoju usług społecznych w woj. zachodniopomorskim, natomiast przedstawione działania, projekty w ramach FEPZ wskazują wyłącznie projekty, które będą realizowane przez ROPS. Należałoby uzupełnić o pozostałe Działania wynikające z FEPZ a realizowane w trybie konkurencyjnym lub przez ZIT i IIT, ponieważ one również przyczynią się do rozwoju usług społecznych.	Prośba do autora uwagi o uszczegółowienie uwag, tj. wskazanie działań, które ma na myśli.	Uwagę uwzględniono. Do treści RPDI wprowadzono stosowne zapisy/uzupełnienia.
13.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 3 Spis skrótów	WW EFRR, WW EFS – należy wskazać prawidłową nazwę wydziałów	W UM WZ nie funkcjonują takie wydziały jak WW EFRR i WW EFS.	Uwagę uwzględniono. Stosowne fragmenty zapisów RPSI zostały skorygowane zgodnie z sugestią Zgłaszającego uwagę.
14.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 7 Założenia RPDI wynikające z dokumentów na szczeblu krajowym	Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r. – należy podać pełną nazwę.	Niepełna nazwa dokumentu. Prosimy o wskazaniu pełnej nazwy, którą autor ma na myśli?	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią skorygowano zapisy RPDI.
15.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 7 Założenia RPDI wynikające z dokumentów na szczeblu krajowym	„W tym ujęciu, miejscem koordynacji usług społecznych i zdrowotnych staje się CUS, zaś według <i>Wytycznych dot. realizacji projektów w ramach EFS+</i> usługi zdrowotne są możliwe do finansowania z tego źródła w dwóch przypadkach: – jako wsparcie towarzyszące: diagnostyka, działania profilaktyczne, edukacja zdrowotna, – jako leczenie: wyłącznie w ramach opieki długoterminowej.” Zapis należy usunąć lub przeformułować.	Zapisy takie nie znajdują się w wytycznych w części dotyczącej koordynacji usług społecznych i zdrowotnych. Zapisy takie znajdują się w Umowie Partnerstwa, można je tutaj zacytować w dokładniejszym brzmieniu.	Uwagę odrzucono. Przedstawiony w cudzysłowie zapis pozostanie w treści RPDI niezmieniony, gdyż jest zgodny z dokonanymi niedawno zmianami w Wytycznych EFS+ i ich interpretacją. Jednocześnie uwzględniono drugą część uwagi, tj. przedstawione założenia RPDI wynikające z dokumentów na szczeblu krajowym uzupełniono o odpowiednie zapisy znajdujące się w Umowie Partnerstwa.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
16.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 8 Wprowadzenie	W treści wskazano, iż „ DI jest stosunkowo nowym zjawiskiem w polskiej polityce społecznej. W swoim obecnym rozumieniu i umocowaniu legislacyjnym, funkcjonuje od zaledwie czterech lat, tj. od momentu wejścia w życie Ustawy o CUS.	DI funkcjonuje dłużej niż 4 lata, funkcjonowała już pomimo braku ustawy o CUS. Zapis jest nieprecyzyjny i sugeruje, iż DI uzależniona jest wyłącznie od Ustawy o CUS. Usługi związane z DI mogą być realizowane nie tylko przez CUS.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały przeredagowane zgodnie z jej brzmieniem.
17.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 9 RPDI w kontekście najważniejszych dokumentów regionalnych	Wskazano „priorytet VI” – powinno być priorytet 6.	W perspektywie finansowej 2021-2027 do nazewnictwa priorytetów stosowane są cyfry arabskie, nie rzymskie.	Uwagę uwzględniono. Proponowana zmiana została wprowadzona do treści RPDI
18.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 13 Rekomendacje dot. kierunków wdrażania i prowadzenia procesu deinstytucjonalizacji w gminach województwa zachodniopomorskiego	Proponowana nazwa obszaru – „rodzina biologiczna, zastępcza, adopcyjna”.	Obszary powinny być tożsame z grupami docelowymi określonymi w FEPZ 2021-2027.	Uwagę odrzucono. Obszary wskazane w RPDI, w myśl zapisów SRUS (której RPDI jest odpowiednikiem na poziomie regionu) powinny być zgodne brzmieniowo z pięcioma obszarami interwencji wymienionymi w SRUS. W opinii autorów projektu RPDI grupy docelowe określone w FEPZ 2021-2027 są (pod względem charakterystyki opisanych w nim odbiorców) bardzo zbliżone, niemal identyczne z ww. obszarami zapisanymi w SRUS. Nie ma zatem potrzeby przeformułowania ich brzmienia i zapisu.
19.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 13 Rekomendacje dot. kierunków wdrażania i prowadzenia procesu deinstytucjonalizacji w gminach województwa zachodniopomorskiego	Proponowana nazwa obszaru – „seniorzy”.	Obszary powinny być tożsame z grupami docelowymi określonymi w FEPZ 2021-2027.	Uwagę odrzucono. Uzasadnienie analogicznej jak w pkt 18.
20.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 14 Rekomendacje dot. kierunków wdrażania i prowadzenia procesu deinstytucjonalizacji w gminach województwa zachodniopomorskiego	Proponowana nazwa obszaru – „osoby w kryzysie psychicznym i potrzebujące interwencji kryzysowej”.	Obszary powinny być tożsame z grupami docelowymi określonymi w FEPZ 2021-2027.	Uwagę odrzucono. Uzasadnienie analogicznej jak w pkt 18.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
21.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 14 Rekomendacje dot. kierunków wdrażania i prowadzenia procesu deinstytucjonalizacji w gminach województwa zachodniopomorskiego	Proponowana nazwa obszaru – „osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym”.	Obszary powinny być tożsame z grupami docelowymi określonymi w FEPZ 2021-2027.	Uwagę odrzucono. Uzasadnienie analogicznej jak w pkt 18.
22.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 15 Obszary interwencji	W dokumencie w obszarach interwencji nie ujęto osób doświadczających dyskryminacji, np. osób LGBTQ czy pochodzenia migranckiego, mimo, że znajdują się w grupie docelowej FEPZ, a na działania na rzecz tych grup kładziony jest szczególny nacisk zarówno przez KE, jak i środowisko społeczne regionu.		Uwagę odrzucono. Wskazane grupy docelowe zostaną uwzględnione w momencie aktualizacji RPDI, pod warunkiem wcześniejszego przedstawienia wiarygodnych danych analitycznych uzasadniających celowość takiego rozszerzenia katalogu odbiorców działań w tym obszarze. interwencji.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
23.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 19 Obszar I. Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza	Zmiana harmonogramu	W Harmonogramie wskazano realizację projektów, które są już realizowane od 1 kwartału 2023 roku (Działanie nr 1, 2, 4, 5, 7), natomiast pod tabelą wskazano projekty FEPZ 2021-2027, które rozpoczną się w IV kwartale 2023 roku oraz w I kwartale 2024 roku. Jest niespójność pomiędzy zapisami (oraz pomiędzy innymi obszarami np. projekty dot. usług opiekuńczych realizowane są również w 2023 roku, natomiast już w harmonogramie dot. Obszaru III wskazano III i IV kwartał 2023 roku). Czy w Tabeli wskazano również projekty realizowane w perspektywie 2014-2020? Należałoby wówczas wskazać oprócz Działania FEPZ (6.22) również Działania realizowane w ramach RPO. Wsparcie na rzecz rodziny realizowane jest nie tylko w ramach skazanych pod tabelą dwóch typów, ale obejmuje wszystkie działania wskazane w Działaniu 6.22 również wsparcie procesu deinstytucjonalizacji, kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych oraz wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań. Zgodnie z harmonogramem nabór rozpocznie się już w listopadzie 2023 r. Należy więc uzupełnić zapisy pod tabelą (ewentualnie wyszczególnić projekty realizowane przez ROPS) oraz wskazać, które działania są realizowane obecnie (w 2023 roku) i w ramach jakich programów, oraz które będą realizowane w 2024 i 2025 roku.	Uwagę uwzględniono i wprowadzono stosowne uzupełnienie zapisów RPD.
24.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 21 Obszar II. Osoby starsze. Uzasadnienie potrzeby interwencji	Zgodnie z pismem MFIPR z 22 sierpnia 2023 r. znak: DSR-Vab.6801.22.2023.KOB, RPD1 uwzględniać powinny zarówno informacje na temat aktualnego zakresu świadczonych usług opieki długoterminowej w regionie, jak również informacje na temat oczekiwanego/zakładanego stanu świadczenia tych usług i istniejących potrzeb oraz ewentualnych luk pomiędzy tymi wartościami.		Uwagę odrzucono. Wskazana w treści RPD1 perspektywa czasowa jest zbyt krótka, by precyzyjnie określić i liczbowo opisać poziom oczekiwanego/zakładanego stanu świadczenia tych usług, istniejących realnie potrzeb i relacji między otrzymanymi wartościami.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
25.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 23 Obszar II. Osoby starsze	Wskazano ilość funkcjonujących klubów seniora i dziennych domów seniora, funkcjonujących wyłącznie w ramach programu Senior +.	Należy pamiętać, iż w ramach RPO 2014-2020 również powstały kluby seniora oraz dzienne form usług opiekuńczych, o których nie napisano.	Uwagę odrzucono. W poprzedniej perspektywie senior z samego faktu, że był seniorem nie stanowił grupy docelowej, dlatego trudno jest oszacować ilość innych „pozaprojektowych” powstałych Klubów Seniora.
26.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 24 Obszar III. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami)	Działanie nr 3. Promowanie pozytywnego wizerunku rodziny, rodzicielstw zastępczego	Z harmonogramu wynika, iż wsparcie będzie realizowane wyłącznie w IV kwartale 2024 roku. Czy jest to prawidłowe wskazane?	Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został skorygowany w treści RPDI.
27.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 24 Obszar III. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami)	Wskazano wyłącznie projekty realizowane przez samorząd na rzecz osób starszych	Należy wskazać również, iż osoby starsze będą wspierane w całym działaniu 6.18 oraz 6.19 i 6.20 również przez inne podmioty w ramach ogłaszanych naborów.	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią skorygowano stosowne zapisy RPDI.
28.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 29 Obszar III. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami)	Działania wraz z harmonogramem, Działanie nr 1, 2, 3, 5 i 6	Nabór na realizację tych projektów rozpocznie się w IV kwartale 2023 roku. Należy wskazać również, iż osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osoby z niepełnosprawnością będą wspierane w całym działaniu 6.18 oraz 6.19 i 6.20 również przez inne podmioty w ramach ogłaszanych naborów. Pod harmonogramem wskazano wyłącznie projekt dot. mieszkań oraz projekt realizowany przez ROPS.	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią skorygowano stosowne zapisy RPDI.
29.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 30 Obszar IV. Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym. Uzasadnienie potrzeby interwencji	Podane dane dotyczące hospitalizacji psychiatrycznych dotyczą tylko dziewcząt. Należy je uzupełnić o dane dotyczące chłopców lub wskazać dlaczego ich nie ma.	Niepełny obraz statystyczny.	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią skorygowano stosowne zapisy RPDI.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
30.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 31 Obszar IV. Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym. Uzasadnienie potrzeby interwencji	Użyte wyrażenie „sic!” jest nieadekwatne do rangi dokumentu, należy je usunąć.		Uwagę uwzględniono. Wskazane wyrażenie zostało usunięte z treści RPDI
31.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 31 Obszar IV Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym. Uzasadnienie potrzeby interwencji	W treści wskazano ... wsparcie należy kierować do , wszelkich podmiotów, osób (pomysłów) które w szybkim tempie ...	Wsparcia nie można kierować do „pomysłów”. Należy usunąć słowo lub przeformułować treść.	Uwagę uwzględniono. Wskazane słowo zostało usunięte z treści RPDI
32.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 33 Obszar IV Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym. Uzasadnienie potrzeby interwencji	Pod tabela z działaniami dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym jako projekt, który będzie realizowany w ramach FEPZ wskazano projekt dotyczący Szkleń oraz podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr realizowany w ramach Działania 6.18. Natomiast wsparcie dla osób wskazanych w tym obszarze, będzie realizowanej przede wszystkim w Działaniu 6.23	Grupą docelową w tym projekcie będzie kadra, a nie osoby zagrożone lub będące w kryzysie. Należy wskazać projekty realizowane w ramach Działania 6.23	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią skorygowano stosowne zapisy RPDI
33.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 38 Warunki horyzontalne	W treści wskazano, że rozwój usług społecznych ... toczy się w Polsce od zaledwie 4 lat	Należałoby doprecyzować, iż rozwój usług społecznych toczy się w Polsce już od przynajmniej 2014 roku, natomiast w 2019 roku weszła w życie ustawa o CUS, która ustanowiła ramy prawne dla funkcjonowania CUS, ale usługi społeczne nie są realizowane wyłącznie przez CUS.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały przededagowane zgodnie z jej brzmieniem.
34.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 40 Działania horyzontalne	Nie wskazano usług społecznych planowanych do realizacji w ramach działania 6.19 i 6.20		Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione o proponowaną uwagę.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
35.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 45 Wskaźniki realizacji RPDI	Proszę o wyjaśnienie czy wskaźniki np. 6, 8, 9, 11, 12, 14 – których nie ma w FEPZ/SZOP powinny być ujmowane w Regulaminach wyboru projektów jako specyficzne dla projektu tak, aby osiągnąć wskaźniki realizacji RPDI? Proszę również wyjaśnić kto jest odpowiedzialny za realizację tych wskaźników?		Pierwszą część uwagi odrzucono: wskaźniki były opracowane w odniesieniu do działań realizowanych nie tylko przez FEPZ ale także z innych źródeł, w tym krajowych, samorządowych w ramach zadań własnych, i in. Drugą część uwagi uwzględniono. W treści RPDI znalazł się zapis, iż za realizację wszystkich wskaźników, podobnie jak i całego RPDI odpowiedzialny będzie Samorząd Województwa.
36.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 47 Proponowane założenia do kryteriów konkursowych dotyczące naborów w obszarze	Powinno być „kryteria wyboru projektów” należy zmodyfikować zapis.	W obecnej perspektywie nie ma trybu konkursowego/pozakonkursowego tylko konkurencyjny i niekonkurencyjny.	Uwagę uwzględniono. Błędny zapis został skorygowany i w poprawnej wersji znalazł się w RPDI.
37.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 47 Proponowane założenia do kryteriów konkursowych dotyczące naborów w obszarze	Kryterium „Projekt zakłada zadania związane z wzmocnieniem kadry asystentów rodziny (dotyczy projektów z udziałem gmin)” nie widnieje w przyjętych kryteriach dla naboru w ramach dz. 6.22 typ 1-5 FEPZ. Należy zweryfikować wszystkie podane założenia z kryteriami przyjętymi dla już ogłoszonych naborów.		Uwagę uwzględniono. Sugerowana weryfikacja została dokonana i w oparciu o nią skorygowano zapisy RPDI.
38.	Biuro ds. EFS, Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Str. 47 Proponowane założenia do kryteriów konkursowych dotyczące naborów w obszarze	Wskazano kryterium „innowacyjność, kreatywność” – należy je usunąć.	Zgodnie z linią demarkacyjną w ramach programów regionalnych nie mogą być finansowane innowacje.	Uwagę uwzględniono. Wskazane kryterium zostało usunięte z treści RPDI.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
39.	Wydział Zarządzania Strategicznego, Biuro ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia	Lista grup narażonych na szeroko rozumiane wykluczenie, wymagająca szczególnego wsparcia.	Sugerujemy dodanie do listy grup narażonych na szeroko rozumiane wykluczenie niżej wymienionych: - rodzinni opiekunowie osób z niepełnosprawnością, - osoby uzależnione, - imigranci; ewentualnie uwzględnienie ww. grup w grupach już wyodrębnionych w RPDI (o ile to możliwe).	„Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie” wskazuje, że grupami doświadczającymi największych problemów są: os. starsze/niesamodzielne, os. z niepełnosprawnością (OzN), rodzinni opiekunowie OzN, os. doświadczające zaburzeń psychicznych dzieci w pieczy zastępczej, os. uzależnione, os. bezdomne i imigranci.	Uwagę uwzględniono, jej treść zostanie rozważona przy aktualizacji RPDI
40.	Wydział Zarządzania Strategicznego, Biuro ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia	Lista grup narażonych na szeroko rozumiane wykluczenie, wymagająca szczególnego wsparcia.	Sugerujemy dodanie osób LGBTQ+ jako grupy narażonej na szeroko rozumiane wykluczenie.	Z raportu „Sytuacja osób LGBTQ+ na Pomorzu Zachodnim” wynika, że wsparcie osobom LGBTQ+ w regionie wciąż jest niewystarczające. KE wskazywała na potrzebę uwzględnienia wsparcia dla tej grupy, co znajduje swoje odzwierciedlenie w FEPZ.	Uwagę uwzględniono, jej treść zostanie rozważona przy aktualizacji RPDI
41.	Wydział Zarządzania Strategicznego, Biuro ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia	Lista projektów FEPZ 2021-2027	Prosimy uwzględnić w RPDI adekwatne działania współfinansowane z EFRR w ramach FEPZ 2021-2027. W SzOP 4.0 będą to: - Działanie 5.4 Rozwój mieszkalnictwa wspomaganego i chronionego; - Działanie 5.5 Zintegrowane działania na rzecz włączenia społecznego - Działanie 5.6 Wsparcie infrastruktury rodzinnych domów dziecka - Działanie 5.8 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich	W przedstawionej do konsultacji wersji RPDI nie uwzględniono działań współfinansowanych z EFRR, które dotyczą wsparcia zidentyfikowanych grup docelowych zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji. W opublikowanej już wersji SzOP 4.0 są to Działania 5.4, 5.5, 5.6 i 5.8. Planowane jest ujęcie w kolejnej wersji SzOP Działania 5.7 Wsparcie infrastruktury społecznej w powiązaniu z działaniami animacyjnymi na obszarze SSW	Uwagę uwzględniono. Proponowane zapisy zostały dodane do treści RPDI
42.	Wydział Zarządzania Strategicznego, Biuro ds. Koordynacji Instrumentów Wsparcia	Korelacja celów i działań Planu Obszar III działanie 4. Zwiększanie dostępności do mieszkalnictwa chronionego / wspomaganego	Sugerujemy dostosowanie Planu – tam, gdzie to zasadne i możliwe - do nowelizacji Ustawy o pomocy społecznej	Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, która wchodzi w życie 1.11.2023 r. wprowadziła szereg zmian m.in. „mieszkanie chronione” zastępuje się „mieszkaniami treningowymi lub wspomaganym”.	Uwagę uwzględniono. Zapisy Planu zostały zaktualizowane względem nowelizowanej ustawy.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
43.	Referat Funduszy, Wydział Rozwoju i Współpracy Terytorialnej, UM w Koszalinie		Niespójność konsultowanego RPDI z SZOP uniemożliwiającym przekazanie wsparcia z FEPZ na działania inwestycyjne	Brak w RPDI Odniesienia do źródeł finansowania działań inwestycyjnych np. o których mowa w SZOP np. 5.5 W tym zakresie w RPDI nie wymienia się działań wymaganych do realizacji inwestycji w działaniu 5.5, czyli "Wsparcie dla ZAZ oraz WTZ będzie mieć charakter warunkowy, tj. będzie możliwe tylko w przypadku, gdy placówka otrzyma wsparcie z EFS+, zgodnie z warunkami wskazanymi w działaniu 6.13 oraz gdy efektem realizowanych projektów będzie ostateczne usamodzielnienie się ekonomiczne i społeczne osób objętych wsparciem". Oznacza to że wg obecnie konsultowanego RPDI nie ma możliwości finansowania ZAZ które miałyby być poprzedzone działaniami inwestycyjnymi czyli zostaną wykluczone z obszarów interwencji działania 5.5 i 6.13 FEPZ. Trudno będzie składać wniosek na 61.3 przez zakończeniem inwestycji w 5.5. Ponadto zgodnie z zapisami SZOP dla działania 5.5 w części kluczowe warunki wsparcia w punkcie 2 zapisano: 2. Wszystkie projekty powinny być dopasowane do potrzeb lokalnych społeczności, a ich przygotowanie powinno być poprzedzone analizą potrzeb bądź też wynikać bezpośrednio z zapisów Regionalnego Planu Deinstytucjonalizacji. co może oznaczać że brak analizy odnośnie konkretnych projektów (w RPDI) może wykluczyć projekty z uzyskania dofinansowania z działania 5.5	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały przeredagowane zgodnie z jej brzmieniem.
44.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelaktualną Koło w Szczecinie	Str.37 Obszar III. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami) Działania wraz z harmonogramem.	Brak działań aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami. (działania kulturalne, wycieczki, warsztaty).		Uwagę odrzucono. Proponowane przez Zgłaszającego zapisy pasują bardziej do pakietu działań, które można realizować z poziomu LPDI, a nie programować w skali regionalnej w ramach RPDI.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
45.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Szczecinie	Str. 53 Korelacja celów i działań Planu Obszar I. Rodzina – dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami	Brak – Rozwój usług wspierających funkcjonowanie rodzin oraz dzieci w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność.		Uwagę odrzucono. Proponowane uzupełnienie odwołuje się wprost do samego celu i sensu RPDI: rozwijania usług społecznych i wdrażania DI, co jest zaznaczone w treści dokumentu. Nie ma potrzeby tworzyć zeń osobnego obszaru.
46.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Szczecinie	Str. 54 Korelacja celów i działań Planu Obszar III. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym osoby z niepełnosprawnościami)	Brak - Wsparcie NGO w prowadzeniu różnorodnych działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.		Uwagę odrzucono, ponieważ jest zbyt ogólna, brakuje informacji o jakiego rodzaju wsparciu myśli Zgłaszający uwagę i czego (w jakich działaniach) to wsparcie miałoby dotyczyć.
47.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 2 Wprowadzenie	Uzupełnienie informacji o metodyce tworzenia dokumentu, w tym informacji, czy ROPS przygotowując Plan przeprowadził warsztaty, prekonsultacje z samorządami lokalnymi, w szczególności ops, pcpr, oraz z organizacjami pozarządowymi?	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych regionalny plan DI ma określać wytyczne co do zakresu i warunków realizacji działań finansowanych ze środków FEPZ, które mają być komplementarne wobec działań finansowanych z innych środków, w tym jst. Jak zauważono w konsultowanym Planie, deinstytucjonalizacja ma być realizowana w środowisku lokalnym, a powstałe CUS mają stać się podmiotami koordynacji usług społecznych. Zgodnie z rekomendacjami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Włączenie społeczne w Programach Regionalnych „Projekty powinny być dopasowane do potrzeb lokalnych społeczności, a ich przygotowanie powinno być poprzedzone pogłębioną analizą potrzeb”. W celu oczekiwanego w Planie „rozwoju wspólnotowości”, „zapewnienia wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych” oraz „wzmocnienia kompetencji dla zarządzania rozwojem” przydatne byłoby włączenie samorządów lokalnych w proces planowania.	Uwagę uwzględniono. Treść RPDI została uzupełniona o proponowaną informację.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
48.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str.22 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza	Uzupełnienie diagnozy o syntetyczne informacje dotyczące form wspierania rodziny określone przez ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności: działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci (liczba placówek, liczba dzieci objętych wsparciem, zakres usług świadczonych w placówkach, potrzeby w zakresie rozwoju liczby miejsc lub usług świadczonych przez te placówki); zapotrzebowanie na usługi asystenta rodzinnego (np. diagnoza wskazuje liczbę asystentów, bez informacji, czy liczba ta jest odpowiednia do potrzeb), dostęp do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin.	Zgodnie z informacją zawartą we wstępie „warunki podstawowe w kontekście efektywności wykorzystania środków UE uzależniają uruchomienie tych środków od „Istnienie krajowych lub regionalnych ram strategicznych polityki lub ram ustawodawczych na rzecz włączenia społecznego i ograniczenia ubóstwa, które obejmują opartą na rzetelnych danych diagnozę ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym ubóstwa dzieci, w szczególności pod względem równego dostępu do dobrej jakości usług dla dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji“. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, w szczególności na gminie, która zobowiązana jest, m.in., do tworzenia systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności. Jak wynika z kontroli NIK, działania gmin wymagają wsparcia, by zapobiec umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i umożliwić ich powrót do rodzin biologicznych. Kluczowe formy wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, to placówki wsparcia dziennego oraz usługa asystenta rodziny, który udziela wielorakiego wsparcia, koordynując również działania na rzecz rodziny. Niedostateczne wsparcie asystentów rodziny zauważono również w Ocenie zasobów pomocy społecznej Województwa Zachodniopomorskiego za 2022 r., która zawiera rekomendacje dotyczące rozwoju asystentury rodzinnej.	Uwagę uwzględniono i w oparciu o nią uzupełniono zapisy RPD1.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
49.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 23 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Proponowane obszary usług	<p>Uzupełnienie działań o rozwój oferowanych przez samorządy lokalne usług wspierających rodziny w kryzysie, w szczególności o:</p> <p>zindywidualizowane, specjalistyczne wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, poprzez zwiększenie dostępu do asystentury rodzinnej, poradnictwa specjalistycznego.</p>	<p>Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „wspierania trwałości rodziny przez m.in. organizowanie lokalnych grup wsparcia, szkół dla rodziców/wychowawców, poradnictwa rodzinnego, asystentury rodziny” oraz „skoordynowanie i uspołnienie współpracy multiprofesjonalnej z rodziną i na jej rzecz w celu wzmacniania zasobów wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwiających samodzielne zaspokajanie potrzeb rozwojowych dziecka”; rekomendacja ta jest zgodna z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na gminę, która zobowiązana jest, m.in., do tworzenia systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności. Jak wynika z kontroli NIK, działania gmin wymagają wsparcia, by zapobiec umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i umożliwić ich powrót do rodzin biologicznych. Kluczowe formy wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, to: placówki wsparcia dziennego oraz usługa asystenta rodziny, który udziela wielorakiego wsparcia, koordynując również działania na rzecz rodziny. Niedostateczne wsparcie asystentów rodziny zauważono również w Ocenie zasobów pomocy społecznej Województwa Zachodniopomorskiego za 2022 r., która zawiera rekomendacje dotyczące rozwoju asystentury rodzinnej i zauważa, że „ich liczba jest zdecydowanie za niska, by wpłynąć na skalę odbierania dzieci z rodzin biologicznych” oraz, że „należy wesprzeć samorządy gminne w rozwijaniu asystentury rodzinnej”. Oparcie działań o gminy, w tym usługi koordynowane przez asystenta rodziny, zgodne jest z ideą deinstytucjonalizacji opisaną we wprowadzeniu do projektu RPDI, która wskazuje na rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym i koordynowanych przez CUS.</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.</p>

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
50.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie		- usługi oferowane przez placówki wsparcia dziennego, w tym rozwój specjalistycznego poradnictwa (m.in. wsparcie psychologiczne, logopedyczne) oraz usług pedagoga rodzinnego	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „rozwój różnych form placówek wsparcia dziennego posiadających ofertę dla dzieci i dla całych rodzin (dostępne dla wszystkich rodzin i dzieci)”; rekomendacja ta jest zgodna z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na gminę, która zobowiązana jest, m.in., do tworzenia systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności. Jak wynika z kontroli NIK, działania gmin wymagają wsparcia, by zapobiec umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i umożliwić ich powrót do rodzin naturalnych. Kluczowe formy wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, to placówki wsparcia dziennego oraz usługa asystenta rodziny. Umieszczenie usług na poziomie lokalnym (realizacja działania przez gminę/we współpracy z gminą) przyczyni się nie tylko do koordynacji i uspołnienia działań ale również zachowania ich trwałości.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.
51.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie		- usługi rodzin wspierających	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „wsparcie przez rodziny wspierające (w tym specjalistyczne o charakterze terapeutycznym)”; rekomendacja ta jest zgodna z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na gminę, która zobowiązana jest, m.in., do tworzenia systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności. Potrzeba rozwoju tej formy wsparcia zauważona jest również w OZPS WZP za 2022 r. gdzie zauważono, że „spada liczba rodzin wspierających” oraz „funkcjonowanie tej formy wsparcia jest praktycznie niezauważalne dla systemu”.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
52.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 23 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Proponowane obszary usług	Uzupełnienie działań o rozwój oferowanych przez samorządy lokalne usług wsparcia dla młodzieży usamodzielnianej, w tym usług mentoringu, doradztwa personalnego/zawodowego, szkolenia, wsparcia psychologicznego, psychiatrycznego, staże zawodowe, bony na usamodzielnienie oraz mieszkalnictwo treningowe	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „tworzenie lokalnych grup wsparcia środowisk rodzicielstwa zastępczego”. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy „organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia”.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.
53.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 23 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Proponowane obszary usług	Uzupełnienie działań o rozwój oferowanych przez samorządy lokalne usług wspierających osoby doznające przemocy domowej, w tym specjalistyczne poradnictwo dla osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, w tym rozwój programów korekcyjno-edukacyjnych	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „rozwój programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc”. Jednym z istotnych problemów w regionie jest utrzymująca się wysoką liczbą osób doznających przemocy domowej (co zauważono również w projekcie RPDI). W związku z tym wskazane jest podjęcie działań, koordynowanych, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, na poziomie lokalnym, dotyczących specjalistycznych oddziaływań na osoby stosujące przemoc oraz wsparcia osób doznających przemocy.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
54.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str.25 Obszar I. Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 1. Rozwój usług wspierających rodzinę i dzieci (np. asystentura rodzinna, pedagog rodziny, poradnictwo rodzinne, usługi oferowane przez placówki wsparcia dziennego, rodziny wspierające, mediacje, turnusy rodzinne). Beneficjent: jst wraz z podmiotami i organizacjami prowadzącymi działania w obszarze wsparcia rodziny	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „wspieranie trwałości rodziny przez m.in. organizowanie lokalnych grup wsparcia, szkół dla rodziców/wychowawców, poradnictwa rodzinnego, asystentury rodziny” oraz „skoordynowanie i uspołnienie współpracy multiprofesjonalnej z rodziną i na jej rzecz w celu wzmacniania zasobów wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwiających samodzielne zaspokajanie potrzeb rozwojowych dziecka”; rekomendacja ta jest zgodna z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na gminę, która zobowiązana jest, m.in., do tworzenia systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności. Jak wynika z kontroli NIK, działania gmin wymagają wsparcia, by zapobiec umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej i umożliwić ich powrót do rodzin naturalnych. Kluczowe formy wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, to placówki wsparcia dziennego oraz usługa asystenta rodziny, który udziela wielorakiego wsparcia, koordynując również działania na rzecz rodziny. Niedostateczne wsparcie asystentów rodziny zauważono również w Ocenie zasobów pomocy społecznej Województwa Zachodniopomorskiego za 2022 r., która zawiera rekomendacje dotyczące rozwoju asystentury rodzinnej i zauważa, że „ich liczba jest zdecydowanie za niska, by wpłynąć na skalę odbierania dzieci z rodzin biologicznych” oraz, że „należy wesprzeć samorządy gminne w rozwijaniu asystentury rodzinnej”. Oparcie działań o gminy, w tym usługi koordynowane przez asystenta rodziny, zgodne jest z ideą deinstytucjonalizacji opisaną we wprowadzeniu do projektu RPDI, która wskazuje na rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym i koordynowanych przez CUS.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
55.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 25 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 5. Tworzenie, rozwijanie i wsparcie funkcjonowania rodzinnych form opieki i rodzinnych domów dziecka Beneficjent: organizatorzy pieczy zastępczej wraz z NGO	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „tworzenie lokalnych grup wsparcia środowisk rodzicielstwa zastępczego” oraz „wdrozenie rozwiązań skoncentrowanych na przyspieszeniu osiągnięcia stabilizacji życiowej dziecka po separacji od rodziny”. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, funkcjonowanie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka należy do zadań powiatu. Umieszczenie usług na poziomie powiatu (realizacja działania przez powiat/we współpracy z powiatem) przyczyni się nie tylko do koordynacji i uspołnienia działań ale również zachowania ich trwałości. Wzmocni również kadry PCPR.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.
56.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str.25 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 7. Wsparcie procesu usamodzielnienia (np. poprzez rozwój oferowanych przez samorządy lokalne usług wsparcia dla młodzieży usamodzielnianej, w tym usług mentoringu, doradztwa personalnego/zawodowego, wsparcia psychologicznego, psychiatrycznego, szkoleń, staży zawodowych, bonów na usamodzielnienie oraz mieszkalnictwa treningowego) Beneficjent: powiaty wraz z podmiotami i organizacjami prowadzącymi działania w obszarze pieczy zastępczej	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami”. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy „organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia”. Umieszczenie usług na poziomie powiatu (realizacja działania przez powiat/we współpracy z powiatem) przyczyni się nie tylko do koordynacji i uspołnienia działań ale również zachowania trwałości działań. Wzmocni również kadry PCPR oraz przyczyni się do budowania lokalnych partnerstw na rzecz usamodzielnianej młodzieży.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
57.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 7. Wsparcie procesu usamodzielnienia (np. poprzez rozwój oferowanych przez samorządy lokalne usług wsparcia dla młodzieży usamodzielnianej, w tym usług mentoringu, doradztwa personalnego/zawodowego, wsparcia psychologicznego, psychiatrycznego, szkoleń, staży zawodowych, bonów na usamodzielnienie oraz mieszkalnictwa treningowego) Beneficjent: powiaty wraz z podmiotami i organizacjami prowadzącymi działania w obszarze pieczy zastępczej	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, jest „wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami”. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy „organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia”. Umieszczenie usług na poziomie powiatu (realizacja działania przez powiat/we współpracy z powiatem) przyczyni się nie tylko do koordynacji i uspołnienienia działań ale również zachowania trwałości działań. Wzmocni również kadry PCPR oraz przyczyni się do budowania lokalnych partnerstw na rzecz usamodzielnianej młodzieży.	Uwagę odrzucono. Uwaga 57 jest kopią uwagi 56, w procesie rozpatrywania uwag zgłoszonych w ramach konsultacji została pominięta.
58.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 25 Obszar I Rodzina (w tym dzieci) i piecza zastępcza Projekty FEPZ 2021-2027	Dodanie informacji o sposobie finansowania działań wskazanych w Działaniu wraz z harmonogramem, które nie są objęte projektami wskazanymi w sekcji Projekty FEPZ 2021-2027	Dla planowania działań przez samorządy lokalne/organizacje pozarządowe, w odniesieniu do działań wskazanych w konsultowanym dokumencie niezbędne jest wskazanie wszystkich planowanych projektów/naborów. Obecny zapis nie jest czytelny.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
59.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 30 Obszar II Osoby starsze Proponowane obszary usług	Dodanie zapisu: -rozwój dobrej jakości usług opiekuńczych świadczonych w środowisku lokalnym oraz tworzenie całodobowych form opieki wytchnieniowej	W konsultowanym dokumencie usługi wspierające osoby niesamodzielne opisane zostały w obszarze III, które jednak koncentruje się przede wszystkim na osobach z niepełnosprawnością. Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, w zakresie rozwoju usług społecznych w społeczności lokalnej dla osób starszych jest „rozwój i dostosowanie systemu wsparcia osób starszych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa, m.in. poprzez rozwój dobrej jakości i przystępnych cenowo usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania lub środowisku lokalnym przez profesjonalnie przygotowany personel medyczny” oraz „wsparcie opiekunów osób wymagających intensywnego wsparcia, chorych m.in. przez rozwój opieki wytchnieniowej, w tym placówek środowiskowych oraz instytucji całodobowej opieki krótkoterminowej”. Problem niewystarczającego wsparcia w tym zakresie zauważony został w OZPS WZP za 2022 r. gdzie zauważono, że „liczba osób objętych usługami opiekuńczymi pozostaje niska (zmała w porównaniu do lat ubiegłych, znacząco rośnie liczba udzielonych świadczeń pielęgnacyjnych”. Jedną z przyczyn jest czynnik ekonomiczny – dostępność finansowa do oferowanych usług, zgodnie z kryteriami ustawy o pomocy społecznej. Usługi świadczone w środowisku lokalnym są jedną z kluczowych alternatyw do usług całodobowych w DPS i zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji winny być rozwijane i koordynowane przez gminy.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
60.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str.32 Obszar II Osoby starsze Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 1. Rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność, w tym poprzez rozwój przystępnych cenowo usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania lub środowisku lokalnym, rozwój mieszkalnictwa wspomagane, rozwój opieki wytchnieniowej w formie całodobowej opieki krótkoterminowej Beneficjent: jst wraz z NGO	Jedną z rekomendacji Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 w zakresie rozwoju usług społecznych w społeczności lokalnej dla osób starszych, jest „rozwój i dostosowanie systemu wsparcia osób starszych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa, m.in. poprzez rozwój dobrej jakości i przystępnych cenowo usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania lub środowisku lokalnym przez profesjonalnie przygotowany personel medyczny” oraz „wsparcie opiekunów osób wymagających intensywnego wsparcia, chorych m.in. przez rozwój opieki wytchnieniowej, w tym placówek środowiskowych oraz instytucji całodobowej opieki krótkoterminowej”. Problem niewystarczającego wsparcia w tym zakresie zauważony został w OZPS WZP za 2022 r. gdzie zauważono, że „liczba osób objętych usługami opiekuńczymi pozostaje niska (zmałała w porównaniu do lat ubiegłych, znacząco rośnie liczba udzielonych świadczeń pielęgnacyjnych”. Jedną z przyczyn jest czynnik ekonomiczny – dostępność finansowa do oferowanych usług, zgodnie z kryteriami ustawy o pomocy społecznej. Usługi świadczone w środowisku lokalnym są jedną z kluczowych alternatyw do usług całodobowych w DPS i zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji winny być rozwijane i koordynowane przez gminy.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.
61.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 32 Obszar II Osoby starsze Projekty FEPZ 2021-2027	Dodanie informacji o sposobie finansowania działań wskazanych w Działaniu wraz z harmonogramem, które nie są objęte projektami wskazanymi w sekcji Projekty FEPZ 2021-2027	Dla planowania działań przez samorządy lokalne/organizacje pozarządowe, w odniesieniu do działań wskazanych w konsultowanym dokumencie niezbędne jest wskazanie wszystkich planowanych projektów/naborów. Obecny zapis nie jest czytelny.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
62.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 46 Obszar V Osoby w kryzysie bezdomności Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 1. Wdrażanie rozwiązań/usług na rzecz osób zagrożonych lub będących w kryzysie bezdomności (m.in. opuszczających zakłady karne, ośrodki terapii uzależnień, po leczeniu zamkniętym), w szczególności poprzez tworzenie i rozwój lokalnego systemu wsparcia, integrującego usługi świadczone w ramach pomocy społecznej z innymi usługami dostępnymi w gminie, w tym świadczonymi przez organizacje pozarządowe Beneficjent: JST we współpracy z NGO	Zgodnie ze Strategią rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, w zakresie rozwoju usług społecznych na rzecz osób w kryzysie bezdomności, rekomenduje się, m.in.: „opracowanie gminnych programów uwzględniających mieszkania wspomagane w zakresie mieszkaniowym oraz w zakresie udzielanych tam usług wsparcia, a także ścieżkę odchodzenia od rozwiązań instytucjonalnych, w miarę rozwoju usług mieszkaniowych”, „wprowadzenie kompleksowych systemów łączących usługi świadczone w mieszkaniach wspomaganych z innymi usługami dostępnymi w danej gminie, rozwój streetworkingu oraz innych form usług typu outreach, rozwój, wzmocnienie i poprawa instrumentów pomocy społecznej ukierunkowanych na integrację społeczną osób w kryzysie bezdomności, zintegrowanie dostępnych usług (metoda „jednego okienka”) w zakresie uzyskania wsparcia dla osób wykluczonych mieszkaniowo”. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ww. rekomendacjami zadania z zakresu wsparcia osób w kryzysie bezdomności są zadaniami gminy. W uzasadnieniu potrzeby interwencji w RPDI wskazano działania podejmowane/lub finansowane przez gminy, zauważając że „działania podejmowane przez organy administracji rządowej, samorządowej oraz organizacje pozarządowe nie stanowią spójnego i skutecznego systemu, który zapewniłby wsparcie i aktywizację osób bezdomnych oraz prowadziły do ich usamodzielnienia życiowego”. W związku z tym, by działania te były spójne i skuteczne winny być koordynowane na poziomie gmin i współfinansowane ze środków EFS.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
63.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 46 Obszar V Osoby w kryzysie bezdomności Działania wraz z harmonogramem	Zmiana zapisu na: 2. Utworzenie mieszkań treningowych z wykorzystaniem doświadczeń programu Najpierw mieszkanie Beneficjent: JST wraz z podmiotami ekonomii społecznej	Rekomendacje zawarte w Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030, w zakresie rozwoju usług społecznych na rzecz osób w kryzysie bezdomności, wskazują, że działania na rzecz osób w kryzysie bezdomności powinny być realizowane na poziomie gmin, tak by tworzyć spójny system wsparcia integrujący wszystkie dostępne usługi. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ww. rekomendacjami zadania z zakresu wsparcia osób w kryzysie bezdomności są zadaniami gminy. W uzasadnieniu potrzeby interwencji w RPDI, zauważono, że „działania podejmowane przez organy administracji rządowej, samorządowej oraz organizacje pozarządowe nie stanowią spójnego i skutecznego systemu, który zapewniłby wsparcie i aktywizację osób bezdomnych oraz prowadziły do ich usamodzielnienia życiowego”. W związku z tym, by działania te były spójne i skuteczne winny być koordynowane na poziomie gmin i współfinansowane ze środków EFS. Dzięki temu model regionalny wypracowany przy udziale ROPS, we współpracy z gminami i podmiotami ekonomii społecznej umożliwi rozwój działań podejmowanych przez gminy i wpłynie na zachowanie trwałości, nie tworząc alternatywnego systemu wsparcia, niepowiązanego z działaniami gminy. Włączenie gmin umożliwi też wykorzystanie ich doświadczenia, w tym modelu wdrożonego i przetestowanego w Szczecinie, dedykowanego osobom opuszczającym zakłady karne (mieszkania readaptacyjne w połączeniu z reintegracją zawodową w spółdzielni socjalnej).	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.
64.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 46 Obszar V Osoby w kryzysie bezdomności Projekty FEPZ 2021-2027	Dodanie informacji o sposobie finansowania działań wskazanych w Działaniu wraz z harmonogramem, które nie są objęte projektami wskazanymi w sekcji Projekty FEPZ 2021-2027	Dla planowania działań przez samorządy lokalne/organizacje pozarządowe, w odniesieniu do działań wskazanych w konsultowanym dokumencie niezbędne jest wskazanie wszystkich planowanych projektów/naborów. Obecny zapis nie jest czytelny.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
65.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 60 Proponowane założenia do kryteriów konkursowych dotyczących naborów w obszarze Usługi społeczne	Usunięcie zapisu „Gmina, na obszarze której będą świadczone usługi, posiada Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji (LPDI)”	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji, zgodnie ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych oraz architekturą dokumentów kierunkowych dla procesu deinstytucjonalizacji, winien być spójny i wpisywać się w koncepcję deinstytucjonalizacji wskazaną w RPDI. Zgodnie z logiką tworzenia planów działania, dokumenty te winny stanowić uporządkowaną koncepcję zmiany, tym samym dokument lokalny winien być spójny z planem regionalnym (jak wskazano we wstępie konsultowanego dokumentu „RPDI ma warunkować porządek i logikę wdrażania procesu deinstytucjonalizacji na poziomie regionalnym, a poprzez swój regionalny zasięg, ma zapewniać spójność działań w tym zakresie prowadzonych na różnych poziomach samorządu lokalnego”). Należy więc przyjąć, że opracowanie lokalnych planów będzie możliwe po przyjęciu planu regionalnego. W związku z tym, że dokument na poziomie regionalnym nie został przyjęty, a najbliższe nabory wniosków o dofinansowanie w ramach FEPZ zaplanowane są w najbliższym okresie, nie będzie możliwe opracowanie i przyjęcie oczekiwanego planu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.	Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został usunięty z treści RPDI.
66.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 50 Proponowane założenia do kryteriów konkursowych dotyczące naborów w obszarze	Obszar Rodzina – dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami Kryterium: Innowacyjność i kreatywność. Usunięcie z kryterium zapisu „kreatywność” lub wprowadzenie definicji pojęcia	Kryterium wymaga uszczegółowienia. O ile pojęcie innowacyjności w projektach jest dobrze znane i zostało zdefiniowane, o tyle pojęcie kreatywności jest w tym przypadku nieostre, obciążone dużym ryzykiem subiektywizmu w ocenie. Uzależnienie oceny od tak dużej dozy indywidualnego doświadczenia i wiedzy oceniającego nie będzie służyło wyborowi do realizacji projektów najbardziej wartościowych.	Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został usunięty z treści RPDI.
67.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	Str. 50 Działania horyzontalne	Uszczegółowienie zestawienia poprzez powiązanie wskazanych działań horyzontalnych z działaniami wskazanymi w pierwszej części dokumentu	Z zestawienia nie wynika jednoznacznie, które działania opisane w pierwszej części dokumentu mogą być realizowane w ramach poszczególnych działań horyzontalnych i/lub jaki jest ich związek z poszczególnymi obszarami.	Uwagę odrzucono. Zestawienie działań horyzontalnych zawiera otwarty katalog źródeł finansowania RPDI. Celowo nie zostały powiązane działania horyzontalne z działaniami wskazanymi w pierwszej części dokumentu z uwagi trwającej jeszcze prace nad uszczegółowieniem podziału alokacji i zasad aplikowania o środki.

Lp.	Nazwa Instytucji	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odpowiedź ROPS
68.	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ, UL. BRONIEWSKIEGO 4-6, SZCZECIN	Str. 40 Obszar IV. Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym	Uzasadnienie potrzeby interwencji: - w wykazie nie uwzględniono wszystkich usług społecznych z obszaru zdrowia psychicznego, prowadzonych na terenie województwa - Domów Pomocy Społecznej skierowanych dla osób przewlekle chorych psychicznie;	- Zgodnie z wykazem jednostek pomocy społecznej znajdującej się na stronie Urzędu Wojewódzkiego na terenie naszego województwa znajduje się kilka placówek tego typu.	Uwagę uwzględniono. Zapisy RPDI zostały uzupełnione zgodnie z sugestią Zgłaszającego.
69.	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ, UL. BRONIEWSKIEGO 4-6, SZCZECIN	Str. 40 Obszar IV. Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym	Proponowane obszary usług: - Prowadzenie kampanii promocyjnych / działań edukacyjnych związanych z budowaniem świadomości społecznej dot. szacunku osób przewlekle chorych psychicznie - Wsparcia samorządów lokalnych w modernizacji infrastruktury społecznej, niezbędnej do realizacji usług publicznych na rzecz osób przewlekle chorych psychicznie. - Tworzenie programów / usług zmierzających do włączania społecznego / integracji osób przebywających w długoterminowych placówkach ze środowiskiem lokalnym	- Budowanie świadomości sprzyja integracji. Temat chorób psychicznych często dalej uważany jest za tabu. - Modernizacji, estetyczny wygląd pomieszczeń sprzyja lepszemu zapewnieniu potrzeb osób w kryzysie psychicznym, w tym terapii osób przewlekle chorych psychicznie. - Włączanie społeczne / inkluzja sprawia, że osoby w kryzysach psychicznych oraz przewlekle chore psychicznie czują się częścią społeczeństwa, również tą ważną i potrzebną.	Uwagę odrzucono. Proponowane przez Zgłaszającego obszary usług są w swej istocie pomysłami na działania, a nie usługami lub ich szerszym spektrum. W takim rozumieniu pasują bardziej do pakietu działań, które można realizować z poziomu LPDI, a nie programować w skali regionalnej w ramach RPDI.
70.	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ, UL. BRONIEWSKIEGO 4-6, SZCZECIN	Str. 43 Obszar IV. Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym	Rezultaty planowane do osiągnięcia przez samorząd województwa w okresie realizacji do końca 2025 r.: - Zwiększenie dostępności do mieszkalnictwa wspomagane oraz ośrodków wsparcia dziennego. - Sukcesywne zmniejszanie barier architektonicznych, komunikacyjnych oraz cyfrowych w miejscach zamieszkania osób przewlekle chorych psychicznie, jak też miejscach świadczenia dla nich usług.	- Rozwinięcie działań deinstytucjonalizacji poprzez możliwość prowadzenia np. przed i po umieszczeniu w DPS -mieszkań treningowych – związanych z prowadzeniem rehabilitacji społecznej zmierzającej do usamodzielnienia mieszkańca oraz opuszczenia placówki pomocy społecznej. -	Pierwszą część uwagi uwzględniono i w oparciu o nią uzupełniono stosowne zapisy RPDI. Drugą część uwagi odrzucono. Zaproponowany przez Zgłaszającego zapis nie jest rezultatem, tylko postulatem prowadzenia działań w określonym kierunku, ponadto dostosowywanie otoczenia/środowiska do potrzeb osób przewlekle psychicznie chorych – samo w sobie - jest celem polityki spójności, dostępności i DI